

Vakbondsleden hebben hart verpand aan SP

Ulenbelt zet politieke werkstaking op de agenda

De vakbond als springplank naar de politiek. Het is van alle tijden. Johan Stekelenburg, Karin Adelmund, Wim Kok. Het zijn sprekende voorbeelden. Ook nu zitten oud-vakbondsbestuurders in de Eerste of Tweede Kamer. Of in het kabinet. Wat beweegt deze mensen om de stap naar Den Haag te maken? En zijn er nog bindingen met de bond? De VHV zoekt het antwoord. Als eerste in een reeks interviews: Paul Ulenbelt, sinds 2006 Tweede Kamerlid voor de SP. Zijn portefeuille: sociale zekerheid, arbeidsomstandigheden en werkgelegenheid.

Ulenbelt noemt zichzelf nog altijd een vakbondsman. Vers van de universiteit begon hij zijn vakbondslapbaan bij het toen-

malige NVV Jongerencontact. Vijf jaar later stapte hij over naar de Wetenschapswinkel, komt in 1991 in dienst van de Industriebond FNV en zet bij de vakcentrale FNV in 2000 het bureau Beroepsziekten op. De periode bij Jongerencontact noemt hij de leukste periode: "Omdat jonge mensen altijd leuk zijn. Het was de tijd van de democratisering. We hadden het gevoel dat we de wereld konden maken zoals we hem hebben wilden. Ik heb op demonstraties nog tienduizenden jongeren toegesproken. Kom daar nu nog eens om. Overall was er beweging, rumoer. Die jaren zeventig waren geweldig. Binnen de vakbeweging ben ik altijd zeer concreet met de arbeidsomstandigheden bezig geweest. Ik ben geen ideoloog. De stap naar de politiek in 2004 was ook niet een bewuste keuze. Dat overkwam mij. Bij de FNV heb ik het bureau Beroepsziekten opgericht. Dat bureau was echt pionierswerk. Het draaide en we boekten

successen. Ik was de eerste directeur. Maar voor de continuïteit van dat bureau heb je een ander type directeur nodig. Een manager ben ik niet. Dus toen Jan de Wit van de Tweede Kamerfractie van de SP belde of ik bij hun wilde komen werken, dacht ik: waarom niet? Ik heb ja gezegd".

Familie

Bij de laatste verkiezingen scoorde de SP geweldig onder vakbondsleden. Circa een derde van de 1,2 miljoen FNV-leden stemde op de SP. Ook onder CNV-leden is de partij populair. Ulenbelt vindt die ontwikkeling niet opmerkelijk: "Onder Paars heeft de PvdA zijn eigen glazen ingegooid door mee te gaan in de privatisering en marktwerking in alle sectoren van de maatschappij. De PvdA heeft de trouw van de vakbonds-aanhang te lang op de proef gesteld. Kijk, vergelijk het

vervolg op pagina 2 ►

In dit nummer o.a.

pag 1-2
Ulenbelt zet politieke werkstaking op de agenda

pag 3
Dwarsligger

pag 4-5
Aantekeningen bij dertig jaar beleid van de FNV

pag 6-7
Jan Bakker: 'Kuddegedrag schrikt me af'

pag 8-9
Signaleringen

pag 10-11
Burchtberichten

pag 12
**Vakbondsthemacafé
Ledenbijeenkomst
Ledenraadsvergadering**

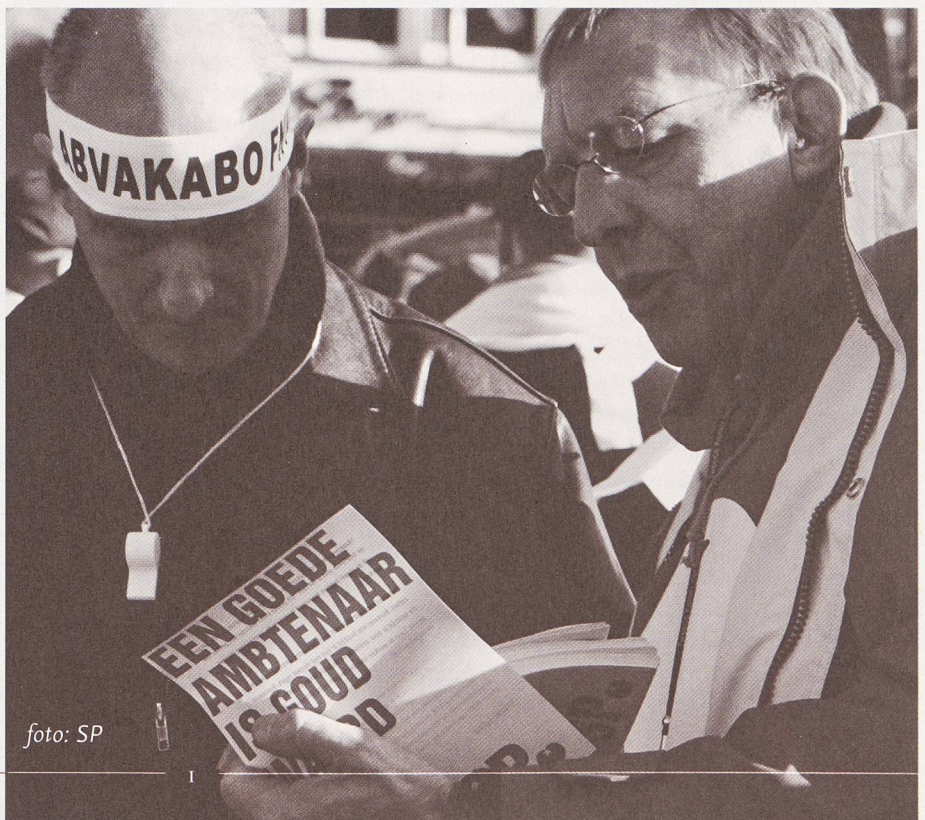

foto: SP

◀ *vervolg van pagina 1*

met een familie. Je vader kan nog zoveel rottigheid uithalen, maar het blijft wel je vader. Voordat je afstand neemt, gaat daar veel tijd overheen. En volgens mij is dat wat er met de PvdA is gebeurd. Mensen hebben het lang aangekeken en toen gedacht: jongens, hier hoor ik niet meer bij. En dan gaan ze een alternatief zoeken. Als wij geen foute dingen doen hebben deze mensen hun hart verpand aan de SP in plaats van aan de PvdA. Hun keuze zal blijken blijvend te zijn”.

De huidige fractieleider van de PvdA, Jack Tichelaar, ooit voorzitter van de ABOP, moet de komende periode de SP een beetje remmen. Ulenbelt vindt dat geen goede politiek: “Kijk, samenwerking binnen links heeft de arbeidersbeweging meer opgeleverd dan het elkaar de kop inslaan. Dus laat ik Tichelaar een welgemeende raad meegeven: richt je pijlen niet op de SP. Je bewijst de liberalen geen grotere dienst door op de SP in te hakken”.

Politieke werkstakingen

Ulenbelt is voor een groot links blok in de Kamer: “Daar zijn we altijd heel duidelijk in geweest. De linkse partijen moeten met een programma komen dat de mensen vertrouwen en zekerheid biedt. Wij willen alle progressieve krachten verenigen. En wie het dan voor het zeggen heeft? Tja, wie de grootste is, heeft het meeste te vertellen. En tegen die tijd is dat de SP misschien wel...”.

Hij verwijst in dit verband naar de grote demonstratie op het Museumplein tegen de kabinetsplannen met de sociale zekerheid, de vut en het prepensioen. “In de Kamer heeft links toen goed samengewerkt. Het was een vergaande vorm van samenwerking. Het kan dus wel. En het was ook nodig. In 2004 werd de vakbeweging door rechtse politici en het kabinet dood verklaard. Ze dachten al hun plannen snel door de Kamer te loodsen. Toen kwam 2 oktober 2004. De grootste vakbondsdemonstratie ooit. Daar zijn ze ontzettend van geschrokken. Dat moment, daar had veel meer in gezeten. Ik weet dat de FNV tegen politieke stakingen is. Maar op dat moment had de Nederlandse arbeidersbeweging het kabinet weg kunnen jagen. Het vertrouwen in het kabinet lag op een absoluut dieptepunt”.

“Waarom het niet is gebeurd? Tja, het woord politieke werkstaking is al heel lang

uit het vocabulaire geschrapt. Politieke werkstakingen doe je niet voor een kleinigheid. Maar in 2004 stond er veel op het spel. Dan kan het. Laten we wel zijn: de wezenlijke veranderingen in de wereld worden tot stand gebracht door die soort massale bewegingen. Of het nou de linker- of de rechterkant op gaat. Dat zijn beslissende gebeurtenissen in de wereld-geschiedenis”.

Wat is nou het verschil tussen je werk in de vakbeweging en de politiek?

Ulenbelt: “Het grote verschil is dat je als onderhandelaar bij een bond met resultaten thuis moet komen. Bij een politieke partij ligt dat toch wel iets anders. In mijn periode als fractiemedewerker (2004-2006) heb ik zo’n veertig tot vijftig moties geschreven. Er is er niet een aangenomen. Dan kan je concluderen dat je geen resultaten hebt geboekt. Maar mensen waar-deren je inzet en je laat zien waarvoor je staat en als jij het voor zeggen hebt het wel zal gaan. Je wilt wel scoren maar het is geen voorwaarde om meer steun te krijgen. Uiteindelijk telt het resultaat ook wel, maar je hebt een veel langere termijn voor ogen. Als je voor de cao onderhandelt, moet je met een paar procenten thuis-komen. Anders heb je niks”.

Ulenbelt is optimistisch als het gaat om de toekomst van de vakbeweging.

“Maar de vakbeweging zal moeten blijven vechten. Dat leert de geschiedenis. Het afpakken van zekerheden is zo gebeurd. Dat zie je de laatste tijd. Maar om die terug te krijgen, dat vraagt een grote inspanning. Mensen willen een fatsoenlijk leven en dat is niet doorwerken tot je vijftenzestigste in de fabriek. Daar komt mijn inspiratie van-daan: we hebben in het verleden dingen bedacht die ook nu nog hun waarde hebben. Maar je zult moeten vechten voor je rechten”.

Ulenbelt ziet overigens niets in een verdere schaalvergroting binnen de vakbeweging.

“Mensen vechten niet alleen voor hun arbeidsvoorwaarden, maar ook voor hun vak. Daar komt het woord vakbeweging ook vandaan. Daar zit de kracht van de vakbeweging. Alleen groter en groter worden, die tijd hebben we gehad. Klein-schaligheid is nodig om mensen weer een perspectief te geven. Ook binnen het eigen vak”.

Piet de Vreede

foto: SP

Dwarsligger

DE AARDE IS PLAT

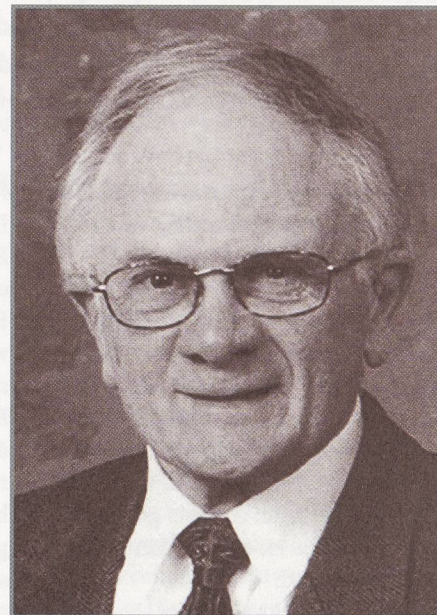
De industrialisatie van de westerse landen in de negentiende eeuw is hand in hand gegaan met de kolonisatie van de rest van de wereld. Vanaf de start van de eerste vakorganisaties in diezelfde periode is de wereld het werkterrein van de arbeidersbeweging. De globalisering gaat ver terug in het verleden. In zijn geschiedschrijving over de geglobaliseerde wereld van de 21ste eeuw haalt de bekende New York Times columnist Thomas L. Friedman talrijke bevriende CEO's van multinationale ondernemingen aan. Tijdens zijn onderzoek botste Friedman op tegen de befaamde politicoloog Michael J. Sandel van de Harvard University. De geleerde professor brengt Friedman van zijn stuk met de opmerking dat het platmakingsproces wat hij aan het beschrijven is al lang geleden door Marx en Engels is onderkend in het Communisch Manifest (1848). Friedman is er diep van onder de indruk. Het langste citaat uit *De aarde is plat* (*The world is flat*) komt dan ook uit dit revolutionaire geschrift. Een paar meeslepende zinnen uit het bladzijdenlange citaat: "Alle gevestigde, vaste en bevroren relaties met hun reeks oeroude en eerbiedwaardige vooroordelen en opinies, worden weggevaagd; alle nieuwgevormde raken verouderd voordat ze kunnen verstarren....., De noodzaak van een constant groeiende markt voor haar producten jaagt de bourgeoisie het gehele aardoppervlak over. Zij dient zich overal te nestelen, zich overal te vestigen, overal betrekkingen aan te gaan. De bourgeoisie heeft door haar uitbuiting van de wereldmarkt een kosmopolitisch karakter gegeven aan productie en consumptie in elk land, De bourgeoisie trekt door de snelle verbetering van alle instrumenten voor productie, door de immens vereenvoudigde communicatiemiddelen, zelfs de meest barbaarse naties de beschaving binnen. De lage prijzen van de grondstoffen zijn de zware artillerie waarmee zij alle Chinese muren neerhaalt, en waarmee zij de intens hardnekkige vreemdelingenhaat van de barbaren tot overgave dwingt. Zij dwingt alle naties, op straffe van ondergang, de productiewijze van de bourgeois over te nemen; zij dwingt ze wat zij civilisatie noemt in hun midden in te voeren, dat wil zeggen om zelf bourgeois te worden. In één woord, zij schept een wereld naar haar eigen beeld". Vervang het woord bourgeoisie door management en de tekst had niet anderhalve eeuw geleden, maar gisteren geschreven kunnen zijn. Friedman constateert dat de globalisering een scherpe uitdaging vormt voor de natiestaat en de specifieke culturen, waarden, nationale identiteiten, democratische tradities en sociale gedragscodes die historisch een zekere bescherming en opvang boden voor arbeiders en gemeenschappen. Vanaf de Eerste Internationale Arbeiders Associatie, in 1864 mede opgericht en aanvankelijk geleid door Marx, zetten arbeiders en hun vakverenigingen zich wereldwijd in voor humane arbeid en rechtvaardige arbeidsverhoudingen. De huidige internationale vakbeweging zal onontkoombaar een steeds belangrijker rol gaan spelen in het globaliseringsdebat.

Harry Peer

Willem Eijdens (1936-2007)

Limburgse bestuurder die bond en politiek combineerde

Willem Eijdens kreeg met de bond te maken toen hij in 1956, om de militaire dienst te ontlopen, als bankwerker ondergronds ging werken op de Laura. Hij werd lid van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond, en heeft dat tot de mijnsluiting in 1966 volgehouden. Willem werd actief kaderlid toen hij na de mijnsluiting ging werken bij Laura Motoren.

Hij werd OR-lid en contactman van de bond in het bedrijf. Het was de toenmalige bestuurder Jaap Hajenius die Willem stimuleerde vakbondscursussen te volgen. Ook was het die bestuurder die Willem later adviseerde te solliciteren op een baan bij de bond als bestuurder bij St. Eloy, de Metaalbond van het NKV. Willem werd aangenomen en zijn eerste standplaats was Nijmegen. Willem heeft werkende in de Achterhoek veel vakbondsacties moeten leiden. Heel bekend is de metaalactie in Ulft, waar om 12 uur de werknemers uit de bedrijven zouden komen en Willem samen met collega Folkert de Vries in spanning afwachtte of het lukte. Het werd een groot succes. Soms ging het ook goed mis. Zoals bij Toontje van E., een berucht koppelbaas, maar dat wist Willem toen nog niet. Toen hij na een uur wachten vertelde waarvoor hij kwam werd hij er door twee bodyguards uitgegooid met zijn tas er achteraan. In 1982 kwam Willem weer terug naar Limburg en daar leerde ik hem goed kennen. Hij was een collega die heel serieus, vol overgave en met idealisme zijn werk deed, niets was hem te veel. Willem was een graag geziene en gewaardeerde bestuurder, zowel bij leden, kaderleden als bij collega's op kantoor. Hij was ook politiek actief, eerst in de PPR en later bij GroenLinks. Hij was de eerste collega in Limburg die van het bondsbestuur toestemming kreeg om de gemeentepolitiek te combineren met het werk. Dat was uitzonderlijk omdat je eigenlijk 24 uur per dag in dienst was en beschikbaar moest zijn, zeven dagen in de week. Ook in de gemeentepolitiek heeft Willem het goed gedaan. Met zijn inzet en integriteit heeft hij GroenLinks in Kerkrade goed op de kaart gezet. In 1996 werd hij door de bond benoemd in het bestuur van het AMF. Ook daar heeft Willem jarenlang de belangen van de mijnwerkers behartigd. Zowel in het bestuur als in de commissie pensioenen.

Harm Duursma

Aantekeningen bij dertig jaar buitenlands beleid van de FNV

Startpunt: een A4-tje

Bij mijn binnenkomst in de FNV, in januari 1978, heb ik op een A4-tje opgeschreven wat ik dacht te weten van het internationale werk van de toen nog jonge federatie. Dat was om mijzelf na verloop van tijd eraan te herinneren dat allerlei dingen die ik dan vanzelfsprekend zou vinden voor een nieuwkomer of een buitenstaander helemaal niet zo vanzelfsprekend zijn. Op datzelfde blaadje staat ook een voornemen, het enige voornemen, waaraan ik mij in mijn nieuwe functie van beleidsmedewerker internationale zaken wilde houden.

Om bij dat laatste te beginnen. Dat luidde: werk leveren en standpunten innemen waarvoor ik mij nooit zou hoeven te schamen. Ik denk, terugkijkend, dat dat redelijk gelukt is. Dat er enige redenen bestond voor het maken van zo'n voornemen, dat zal ik later uitleggen. En dan die taxatie. Al na een paar maanden bleek dat ik mij op een enkel onderdeel van mijn takenpakket flink verkeken had. Dat was het Europese werk, dat een veel groter beslag legde op tijd en energie dan ik van tevoren gedacht had.

Ik was niet onkundig van het belang dat NVV en NKV aan 'Brussel' hadden toegekend, en ik wist dat de federatie het niet voor minder deed. In de jaren dat ik werkzaam was op het instituut voor politologie van de universiteit van Nijmegen had ik mij op mijn vakgebied (internationale betrekkingen) meer en meer toegelegd op internationale en comparatieve arbeidsverhoudingen. De Europese integratie en de effecten daarvan op sociaal-economische beleidsvorming over nationale grenzen heen kwam daarbij vanzelfsprekend aan bod. Het was de tijd van de 'Vredeling-Richtlijn' over werknemersinvloed in multinationale ondernemingen. Ik had een aantal internationale vakbondscongressen bezocht, onder meer het oprichtingscongres van het Europees Vakverbond in 1972 en het daaropvolgende EVV-Congres in Londen. De onderwijzersbond ABOP had mij in Nijmegen opgezocht voor een paar gedachtenwisselingen over het Europees beleid van het NVV, dat men in die bond te weinig kritisch vond. De grote thema's van het vakbondsbeleid ten aanzien van Europa kende ik wel zo'n beetje. Maar dat de vakbeweging zich ook bezighield met een ontzagwekkende hoeveelheid voorbereidend werk op Europees beleid op alle mogelijke terreinen, van transport en energie tot landbouw, en van industriebeleid tot externe betrekkingen, dat had ik mij niet gerealiseerd.

Europese SER

Dat werk werd (en wordt) gedaan in het Europees Economisch en Sociaal Comité, een soort Europese SER, die door de Europese Commissie geraadpleegd moet worden over vrijwel alle beleidsvoornemens. Ik wist van het bestaan van dit EESC, had er geen hoge dunk van, en heb een serieuze poging gedaan om daar niet naar toe te hoeven. Geen kans. En dus begon een lange reeks jaren waarin ik gemiddeld vijf dagen per maand in Brussel sleet. Vergaderingen waarin ik mij lange tijd doodongelukkig en totaal niet op mijn plaats voelde. Waarin het ging over de kwaliteit van het sperma van fokzuivere varkens en de afmetingen van de chauffeurscabine van vrachtwagens.

Pas gaandeweg werd het nut van deze tijdpassering mij duidelijk. Er kwamen wel degelijk onderwerpen aan de orde die dan misschien niet direct de appetijt opwekken van iemand die in internationale politieke vraagstukken is geïnteresseerd, maar die wel van groot belang zijn voor de leden van de bij de vakcentrale aangesloten bonden. Die onderwerpen opzoeken en bijvoorbeeld samen met de voor de betreffende sector verantwoordelijke bestuurder van een bond aanpakken, liefst als rapporteur van de adviezen die aan Commissie en Parlement worden uitgebracht, bleek een heel probate manier om de nationale agenda van zowel de vakcentrale als de aangesloten organisaties te leren kennen. Naarmate ik begon te zien hoe vaak collega's in het internationale werk van buitenlandse vakcentrales volkomen losgezongen bleken van die nationale prioriteiten groeide de waardering voor degenen die bij mijn start geen enkele interesse getoond hadden voor mijn bezwaren. Internationaal werk van een vakorganisatie mag nooit de voeling verliezen met het nationale werk. Om meer dan een reden. Het Europese werk, en met name het vermaledijde Europees Economisch en Sociaal Comité, verzekert die voeling,

het is een soort plechtanker. Ik heb mij in later jaren dan ook met hand en tand verzet tegen het uit elkaar trekken van het Europese werk (dat, met uitzondering van het Europees extern beleid, veel meer nationaal dan internationaal van aard is) en het internationale. Daarvan was een jaar of vijf geleden serieus sprake.

Wat ik niet wist en niet kon weten was hoe de balans ligt tussen het beleid dat een vakbondsinternationale als het IVVV (Internationaal verbond van Vrije Vakverenigingen, de vakbondsinternationale van de FNV) maakt en het beleid van zijn leden, de grote en de kleine. Wat de ruimte is voor afwijkend eigen beleid zonder aan verwijten over gebrek aan loyaliteit grond te geven. Wie actief is en wie niet, en waarom. Wat de hobby's en de heilige koeien van zusterorganisaties zijn. Dat er bonden zijn die zonder twijfel een onafhankelijke koers varen ten opzichte van de regering en politieke partijen in hun land en die toch grote moeite hebben om hun regering, of de leiding van 'hun' grote bedrijven de les te lezen in internationale organisaties als de IAO of de OESO.

Troostmeisjes

Dat laatste – dat is een goed voorbeeld van dingen waarvoor je je dient te schamen. Neem een van de pijnlijkste voorbeelden die ik ben tegengekomen: de houding van de Japanse collega's van de vakcentrale RENGO in de discussie in de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie, of op z'n Engels ILO) over de 'troostmeisjes': vrouwen en meisjes uit China, Korea, de Filipijnen en Nederland die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Japanse leger gedwongen werden zich te prostitueren. Japan weigert iedere discussie daarover in de ILO en wil al helemaal niet praten over excuses en andere genoegdoening aan de slachtoffers. RENGO identificeert zich volstrekt met de regering en neemt kritiekloos haar slechte argumenten ►

over. Beschamend was in deze kwestie ook een tijdlang de rol van het IVVV dat onder druk van RENGO probeerde de zaak in de doofpot te stoppen.

Het komt helaas niet zo zelden voor dat bonden uit Westerse industrielanden 'hun' regering in bescherming nemen (zeker als die gevormd of mede gevormd wordt door een verwante partij) terwijl ze het de gewoonste zaak van de wereld vinden om wel flink uit te pakken tegen regeringen van ontwikkelingslanden die bloed of ander lelijks aan hun handen hebben. De FNV is in zijn buitenlands beleid zeker niet altijd achttien karaats geweest, maar wat dit betreft wel.

Een voorbeeld is onze jarenlang volgehouden actie in de IAO geweest tegen de Loonwet van 1970, die de regering machtigde om ingrepen te doen in de resultaten van vrijelijk afgesloten CAO's als de resultaten daarvan haar niet beviel. Tegen deze wet was de vakbeweging eind jaren zestig vergeefs te hoop gelopen. Daarop volgde een lange reeks loonmaatregelen, zowel door centrum-rechtse als door centrum-linkse kabinetten. Onze acties leidden in 1983 tot een onderzoeksmissie van de IAO, die een jaar later een voor de regering vernietigend rapport uitbracht. Enkele jaren later werd het gewraakte artikel uit de wet geschrapt. Ook in de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en ontwikkeling) zijn wij op dezelfde manier te werk gegaan bij schendingen van de OESO-Gedragscode voor Multinationale ondernemingen. Dat heeft geleid tot een lange reeks klachten bij het Nederlandse Nationaal Contactpunt voor de OESO Code, zowel tegen ondernemingen met een zetel in Nederland als buitenlandse ondernemingen met een vestiging in Nederland.

Trots terugkijken

Wat zijn in de afgelopen dertig jaar dingen geweest waar de FNV met enige trots op mag terugkijken? In de eerste plaats, denk ik, het tot stand komen van een nieuwe, grote internationale federatie van vakcentrales, het IVV, uit het voormalige IVVV en het Wereldverbond van de Arbeid (vroeger Internationaal Christelijk Vakverbond) waarvan het NKV voor de federatie lid was. Jarenlang heeft de FNV zich, soms als enige, ingezet voor dit samengaan.

In November 2006 was het eindelijk zo ver toen het IVV ontstond uit IVVV, WVA en een aantal tot dan toe international nog

niet aangesloten bonden. Gezegd moet overigens worden dat dat eenwordingsproces in zijn laatste fase niet meer een zaak was van initiatief van een of meer nationale bonden, maar van een gerijpt inzicht in beide organisaties dat verdeeld verdergaan de zaak van de vakbeweging wereldwijd geen goed deed. We zijn nu een handbreed en een groot land verwijderd van eenheid. Die handbreed is het schamele restant van het communistische Wereldvakverbond (WVV). En dat ene land – ja, dat is China, met een staats'vakbond' waarvan de Chinese werknemers voorlopig nog niet af zijn.

En in de tweede plaats, als ik toch moet kiezen uit de vele landen en regio's waar de FNV zich heeft ingezet voor mensen- en vakbondsrechten: het ontstaan en de consolidatie van een sterke, onafhankelijke vakbeweging in Zuid-Afrika. Die heeft een essentiële rol gespeeld in het ten val brengen van het Apartheidsregime. Met name de grootste vakcentrale, COSATU, en zijn voorgangers hadden moeite met het IVVV, dat zij beschouwden als te sterk beïnvloed door de Amerikaanse vakcentrale AFL-CIO. Die laatste moest weer niets van COSATU hebben omdat die bond gedomineerd zou worden door communisten.

Aan de onafhankelijkheid van COSATU twijfelt inmiddels geen mens meer, na de forse botsingen die de organisatie in de afgelopen jaren met de regering heeft gehad. Een regering waarin voormalige COSATU-collega's en ANC-kameraden sleutelposities innemen. Dat is natuurlijk de verdienste van de Zuidafrikaanse collega's zelf. Maar de banden met de FNV hebben die ontwikkeling zeker geen kwaad gedaan.

Een aantoonbare toegevoegde waarde heeft de FNV gehad in de internationale vakbondsactie voor werknemers- en vakbondsrechten in landen als Chili, de Palestijnse gebieden, Indonesië en Turkije.

Minpunten

Zijn er ook nog minpunten? Ja – vele. Dit is een heel belangrijke: het internationaal beleid heeft een veel te smalle basis. Smaller dan dertig jaar geleden. Goed gesternte heeft ervoor gezorgd dat de voorzitters (Kok, Stekelenburg, De Waal, Jongerius) allemaal het belang van internationaal werk zagen en zien, en allemaal niet te beroerd waren om er een – soms stevig – aandeel in te nemen. Hans Pont valt daar een beetje buiten, maar hij had er

ook weer niets tegen. Het aantal mensen dat zich bij vakcentrale en bonden met internationaal beleid bezighoudt, is echter bescheiden. Zeker als wij ons er rekenschap van geven dat het Europese werk geen internationaal werk is, met uitzondering dan van wat er gedaan zou moeten worden door de Europese vakbeweging (EVV en Europese industriefederaties) aan het externe beleid van de Europese Unie. Dat wordt steeds sneller steeds meer, en het wordt deernig verwaarloosd. Het is in feite de Werknemersgroep in het Europees Economisch en Sociaal Comité die dat beleid voor de Europese vakbeweging maakt, doorgaans zonder enige sturing door het EVV. Vrijwel niemand bij FNV en bonden houdt zich noemenswaardig met dat aspect van het Europese beleid bezig. Bij buitenlandse organisaties is dat helaas niet veel anders.

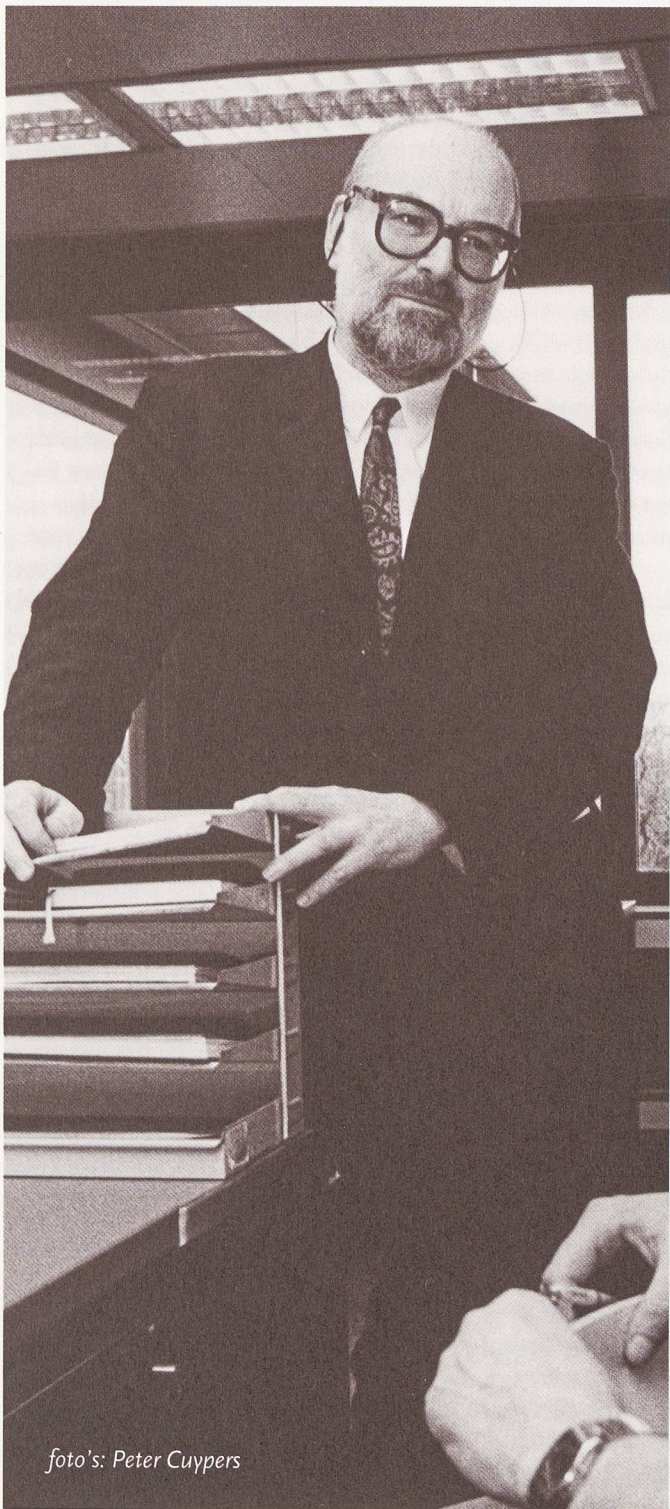
Een punt dat zeker ook aandacht vergt is de inzet van de – aanzienlijke – financiële middelen die de FNV uit Nederlands belastinggeld krijgt van de minister van Ontwikkelingssamenwerking voor steun aan de vakbeweging in ontwikkelingslanden. FNV Mondiaal besteedt dat geld, voor een deel langs multilaterale weg (in samenwerking met de sectoriële internationale vakbondsfederaties) maar voor een groot deel ook bilateraal. Afstemming en samenwerking met het IVVV/IVV is al jaren problematisch, om allerlei redenen. Er is buitengewoon veel werk te doen in ontwikkelingslanden, moeilijk werk ook. Vroeger, in de beginjaren van de FNV, toen wij veel meer multilateraal werkten dan nu, hadden wij veel kritiek op de Amerikanen, de Duitsers en de Japanners die met hun eigen vakbonds-ontwikkelingsinstituten op de solotoer gingen, zonder veel terugkoppeling met het IVVV of de sector-internationals. De FNV is vanzelfsprekend gevrijwaard van de perfide praktijken van deze collega's, maar dat neemt niet weg dat onze aanpak niet erg gezond lijkt voor de ontwikkeling van een breed gedragen ontwikkelingsbeleid, dat ten goede moet komen aan vrije, onafhankelijke vakbonden en goede arbeidsverhoudingen. Dat zal uiteindelijk toch een product moeten zijn van een gezamenlijke inspanning. Een mooie opdracht voor de komende dertig jaar.

Tom Etty

Terugblik

‘Kuddegedrag schrikt me af’

Vroeger was alles beter. Of toch niet? In een nieuwe serie kijken voormalige vakbondsactivisten terug op hun werk. Dit keer Jan Bakker, de in Amsterdam neergestreken Leyenaar. De man met de onwaarschijnlijke agenda en het onuitputtelijke uithoudingsvermogen. Vakbond, partij en samenleving. Hij hoort er bij en staat toch apart. Hij zou niet anders kunnen, niet anders willen. Ooit ABN, Mercurius, Dienstenbond FNV en zeer actief OR-lid, later ABN-Amro en nog steeds actief binnen de ondernemingsraad en FNV-Bondgenoten. Al die jaren actief PvdA-lid. En momenteel een van de dragers van het nieuwe initiatief, het vakbondsthema-café in de hoofdstad.

foto's: Peter Cuypers

Op tafel in Oud-Zuid een aardig bloemetje met een kaartje er aan. Met de felicitaties van de raad van bestuur van de ABN-Amro. Hij is vandaag 70 geworden en niet door zijn oude werkgever vergeten. Met zijn 57,5 jaar kon en ging hij met vroegpensioen en toch elk jaar weer dat bloemetje. Vijfentwintig jaar had hij er op zitten toen hij vertrok en hij zag voor zichzelf nog een andere toekomst weggelegd. Nog geruime tijd was hij inzetbaar voor raadgeving aan de ondernemingsraad, zoals voor de klachtencommissie, maar hij had ook andere zaken aan zijn hoofd. Hij breidde gewoon zijn eigen vak uit, het geven van bijlessen. Janbakkerlanguages staat op zijn kaartje en daar vult hij voor een belangrijk deel zijn dagen mee. Zondag is de drukste dag, want dan kan iedereen. Zijn jongste leerling is 8 jaar, zijn oudste 73.

Bijlessen

Oktober 1969 begon hij bij de bank. Wat tijdelijk bedoeld was werd eindstation, want de Mammoetwet die klassieke talen niet langer als verplicht lesvak bestempelde, maakte zijn terugkeer naar zijn eigen belangstelling onmogelijk. Ooit, toen hij nog klassieke talen studeerde, gaf hij al bijlessen. Nu is dat zijn hoofdberoep en het gaat hem goed af. ‘Ach, ik heb een redelijk inkomen en dat past bij mijn stevige uitgaven,’ zegt hij tevreden. Met zijn Ankie woont hij in een rustig deel van Amsterdam-Zuid. Een hoeketage met veel grote ramen. Ruim en plezierig ingericht met grote ingelijste affiches in huis en in het trappenhuis. De rust is weg zodra de deur van zijn werkkamer opengaat. Mudvol, dat is het enige passende woord. Alle wanden van boven tot onderen volgestouwd met boeken. Het bureau, de twaalf stoelen, boeken, boeken en nog eens boeken en computerschermen. Maar ook een minihoeke waarin koffie en thee wordt gezet voor de cursisten. Een ijskastje, een tv en allerlei stickers en andere attributen. Waaronder een jaren geleden gekregen speldje voor 25 jaar lidmaatschap van de Dienstenbond. Een wonderlijke ruimte waar er maar één de weg weet. Dat is hij zelf. Hij praat snel en niet al te verstaanbaar.

Hekel aan kuddegeest

Van zichzelf was hij helemaal geen vakbondsman. ‘Ooit kwam ik op de fiets bij een oom en tante in Katwijk. Die waren echt van de Rode Familie. Met Vara, natuurvrienden en de hele mikmak. Ik kreeg er kippenvel van. Die enge hokjesgeest heeft me mijn hele leven tegengestaan. Ik heb ook niks met demonstraties. Dat kuddegedrag schrikt me elke keer weer af. Het is wel nodig misschien, maar ik hou er gewoon niet van. Als we met de ondernemingsraad op cursus gingen, werd afgesproken welke trein we samen zouden nemen en dat ging me dan weer te ver. ‘Ik kom er zelf wel,’ zei ik dan en zo was het ook. Allemaal samen aan de ▶

bar? Ik dacht van niet. Ik sta wat dat betreft meer apart, terwijl ik het belang van de vakbeweging maar al te zeer besef.' Aanvankelijk was Jan Bakker ook geen lid van de bond. Had hij niet voor zichzelf nodig schreef hij aan de bond, toen hij zich uiteindelijk toch maar opgaf omdat hij meer zicht wilde hebben op de rechten en plichten van de collega's die een beroep op hem deden. Dan kan je maar beter geen lid worden van de bond, schreef een bestuurder van de bond grimmig terug, want dat was geen goed motief om lid te worden. Bakker werd uiteindelijk toch lid en is dat gebleven. Zelfs toen bij de start van de bedrijfsleden-groepen de bond duidelijk maakte dat de eerste taak van de blg-leden het winnen van zieltjes was voor de bond. Nou, echt niet, Jan pakte zijn tas en ging de kamer uit. Hij werd teruggehaald en vrijgesteld van die eerste taak. Een kort lontje soms? Jawel, en hij wordt al weer bijna kribbig bij die vraag.

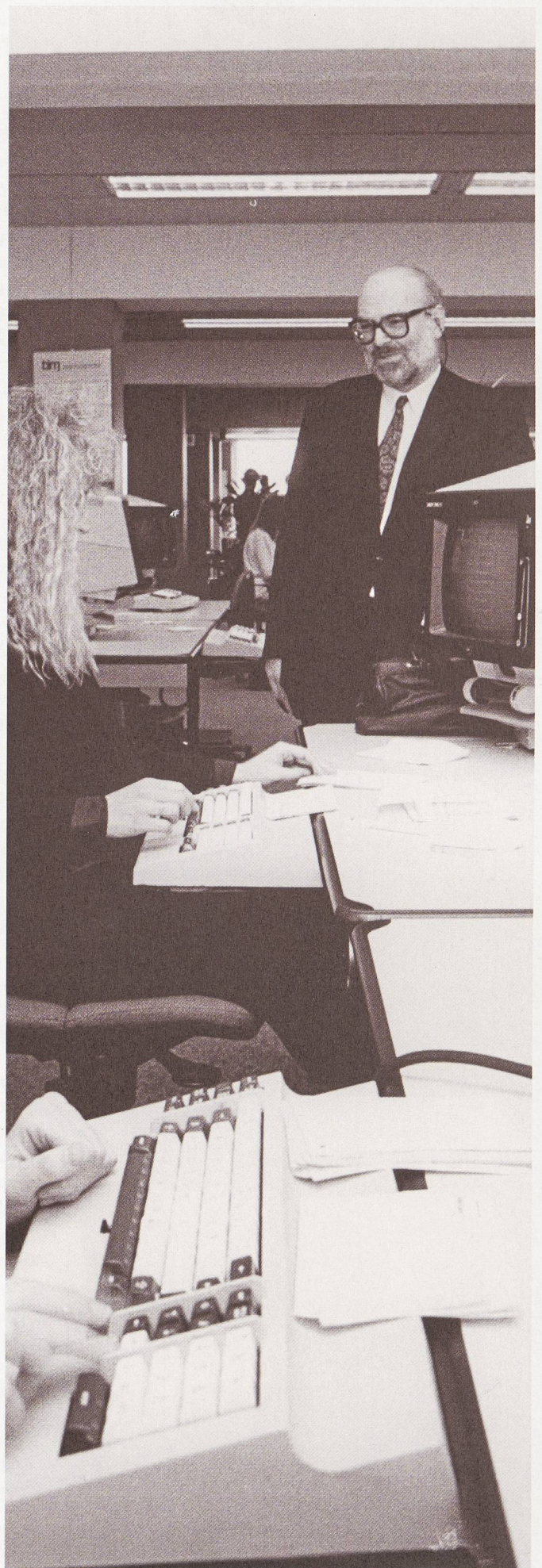
Klachtenbehandeling

In de ondernemingsraad hield hij zich lange tijd in het bijzonder bezig met de portefeuille scholing en vorming. Dat ging bij de ABN om vele honderdduizenden gulden per jaar. Hij legde contacten met scholingsinstituten, docenten en universitaire medewerkers en kwam elk jaar weer met een aangepast programma. Dat voldeed in die jaren aanvankelijk niet aan de normen die het GBIO – subsidiegever OR-cursussen – hanteerde. Maar het GBIO ging uiteindelijk door de bocht, want de ABN was toch weer te groot om buiten het normale OR-circuit te houden. Later oriënteerde hij zich vooral op de persoonlijke klachtenbehandeling van collega's en ontwierp nog een nieuwe klachtenregeling. Natuurlijk niet alleen, maar hij had er wel stevig de hand in. Die kant van zijn optreden, de persoonlijke belangenbehartiging, is hem altijd bijzonder goed afgegaan en daar zijn veel mensen hem erkentelijk voor. Dat zag hij als onderdeel van zijn taak. Toen iemand hem vroeg waarom hij toch nooit voor zichzelf was begonnen, zei een selectieadviseur 'Maar Jan is toch al lang zelfstandig?' Binnen de bank heeft hij gewoon zijn eigen onderneming.' En zo was het ook.

Groot netwerk

Wie in het netwerk van Jan Bakker zit – en dat zijn er heel velen – weet soms niet wat hem overkomt. Jan is geneigd alles meteen op papier vast te leggen en naar elkaar toe te bevestigen. Dat deed hij al in de tijd dat hij bij de bank zat en iedereen in lange vellen vol getikte A4-tjes verslag deed van zijn afspraken, belletjes, met namen, adressen, telefoonnummers en wat al niet. Op die manier gaf hij iedereen de gelegenheid op de hoogte te blijven van al wat hij organisatorisch op poten zette. Zoals de politieke cafés van de PvdA in de hoofdstad en nu ook van de vakbondsthema-cafés in De Burcht. Vroeger zaten die schrijfsels vol met tikfouten en dus de correcties daarop. Sinds de komst van de computer is daar een eind aan gekomen en zijn de emailmogelijkheden onbegrensd. Dat hebben heel wat mensen uit zijn netwerk omgeving inmiddels gemerkt. Wie Jan Bakker in levende lijve wil ontmoeten en toch geen bijles wil nemen weet hem altijd te vinden in een van de kroegen die hij regelmatig bezoekt. Regelmatig is nog te mager uitgedrukt, want donderdag is hij vaak te vinden in Het Hooischip en vrijdagavond in café De Zwart op het Spui. Met een ijzeren discipline, die hem in alles wat hij doet zo goed van pas komt.

Huug Klooster

Signaleringen

Dick van der Meulen, *Rondje om de kerk. Collectieve opstand bij de Nederlandse Spoorwegen*, ISBN: 978-90-5260-251-6, 216 pagina's, prijs: € 14,90.

Dick van der Meulen is machinist bij NS en was woordvoerder van het Zutphens Personeel Collectief, personeelsleden van NS die zich in 2000 niet konden vinden in de toekomstvisie van haar directie en zich ook niet kon vinden in de reactie van de vakbonden daarop. Het verzet tegen de invoering van een nieuw logistiek concept, het fameuze 'rondje om de kerk', werd door collega's in het land overgenomen en was zeer fel. Mede daardoor kwam NS in een totale crisis terecht: slechte prestaties, ontevreden klanten, bemoeizieke politici, ernstig verstoorde arbeidsverhoudingen en uiterst gretige journalisten. Dit boek biedt een fascinerende beschrijving van binnenuit van een grote organisatie in verandering. Het beschrijft het gecontroleerde én ongecontroleerde handelen van personeel, vakbondsbestuurders, politici en managers. Maar bovenal de emoties die onder het conflict zaten, opgetekend met de nodige distantie van enige jaren na dato. Wat overblijft is het gevoel dat het conflict nooit ging waarover het ging. Verplichte kost voor communicatiedeskundigen, organisatieadviseurs en verandermanagers. Met een voor- en nawoord van Han Noten, oud-directeur Personeel & Organisatie NS Reizigers, en Andries van den Berg, voormalig NS-vakbondsbestuurder van FNV Bondgenoten.

Onvoltooid verleden. *Blad voor de geschiedenis van sociale bewegingen*, nummer 23 (mei 2007) 54 pagina's.

In dit nummer van Onvoltooid verleden bijdragen over Jef Last (Bart van der Steen, Met de Roode auto op reis en een fragment uit de memoires van Jef Last) en verder De moderne Van Makren en zijn arbeiders (Sjaak van der Velden), Zendingsbrieven voor de arbeidersbeweging (Arno Bornebroek), De franje van het Nederlandse partijstelsel. Kleine en kleinere politieke partijen toen en nu (Henny Buiting) en Het wonderlijke en avontuurlijke leven van een anarchist (Arno Bornebroek).

Jan Willem Stutje, *Ernst Mandel. Rebel tussen droom en daad*, ISBN 978 90 5240 926 9 480 pagina's, € 32,50

De Belgische econoom Ernest Mandel (1923-1995) was een ondogmatische marxistische denker en een radicale politicus. Internationaal oefende hij een grote invloed uit op 'de generatie van '68'. Zijn geschriften verschenen in meer dan veertig talen. Naast zijn politiek theoretisch werk schreef hij onder meer een studie over de misdaadroman (Uitgelezen moorden). Hij genoot internationale erkenning als auteur en geleerde en werd gevreesd door regeringen en hun geheime diensten in Oost en West. Mandel was een van de boegbeelden van de vierde trotskistische Internationale. Met zijn vernieuwende en steeds op de revolutie gerichte marxistische visies wekte hij bewondering in linkse intellectuele kringen, onder meer bij 'Che' Guevara. Daarnaast ging hij de confrontatie aan met groten als Jean-Paul Sartre en Fidel Castro. Aan bod komen onder meer Mandels betrokkenheid bij de Spartakusbeweging in het Berlijn van de jaren dertig en bij de verzetsgroep Vrank en Vrij in de Tweede Wereldoorlog, de revolutie van mei '68, en zijn loopbaan als hoogleraar aan de Vrije Universiteit Brussel. Daarnaast worden ook zijn Pools-joodse afkomst en zijn persoonlijke leven belicht. ▶

Jan Willem Stutje kreeg als eerste toegang tot Mandels archief. Hij heeft een schat aan informatie opgedolven en met vele hoofdrolspelers gesproken. Hij ontdekte bijzondere, soms onthutsende feiten. Zo biedt de biografie een opwindende kijk in de werkplaats van Mandel, wiens ontmoetingen met filosofen als Sartre, Ernst Bloch en Lucien Goldmann, en met geleerden als Roman Rosdolsky en Perry Anderson op de voet worden gevolgd.

In de biografie zien we Mandel ook op de barricade. In het vaak spannende relaas komen medestrijders als Rudi Dutschke, Tariq Ali en Alain Krivine volop tot leven. Verrassend is de aandacht voor de tragedie in Mandels bestaan. De auteur is erin geslaagd tot de meer intieme sferen daarvan door te dringen.

**Annemarie Walter en Joop van Holsteyn, Fortuyn in beeld.
De weergave van Pim Fortuyn in politieke spotprenten,
ISBN: 978-90-5260-256-1, 120 pagina's, prijs: € 10,00**

Wie denkt aan de Tweede Kamerverkiezingen van 15 mei 2002, die denkt aan Pim Fortuyn. Als politieke nieuwkomer bepaalde hij het beeld van die bijzondere verkiezingen. Zelf maakte hij die echter niet meer mee.

Negen dagen eerder was hij vermoord.

Over Pim Fortuyn is veel gezegd en geschreven. Maar niet alles. Zo is de manier waarop hij in politieke tekeningen is weergegeven niet eerder in kaart gebracht. Hoe werd de omstreden politicus gepresenteerd? Hoe vond de publieke opinie hier haar neerslag? En zijn het tekenaars geweest die met venijnige potloden en pennen de demonisering van Fortuyn veroorzaakten?

In deze bundel zijn ruim honderd politieke tekeningen uit landelijke dagbladen verzameld. We zien hoe Fortuyn aan krantenlezend Nederland werd gepresenteerd. Positief of negatief? Als leidende figuur, bedreiging, verkondiger van een politieke boodschap? Het totaalbeeld van de tekeningen geeft een scherp beeld van de politicus die de geschiedenis in zal gaan als de man die de eerste Kamerverkiezingen van de 21e eeuw kleur en smaak gaf.

**Dr. Paul E. Werkman, Laat uw doel hervorming zijn!
Facetten van de geschiedenis van het Christelijk Nationaal Vakverbond in
Nederland (1909-1959), ISBN 978-90-6550-983-3, 402 pagina's, prijs: € 29,00**

Dit boek rekent af met de gedachte dat de protestantse arbeidersbeweging om principiële redenen geen wezenlijke bijdrage zou hebben geleverd aan de bevrijding van de arbeider. Het CNV zette zich met zijn eigen streven naar bedrijfsorganisatie en medezeggenschap wel degelijk – zij het soms aarzelend en altijd behoedzaam – in voor de 'deproletarisering' van de werkende klasse. De strijd daarover met geestverwante ideologen, politici en ondernemers bevestigt dat, evenals de principeafspraken die het CNV tijdens de Tweede Wereldoorlog met de katholieke en socialistische zustercentrales maakte over de naoorlogse sociaal-economische ordening. Partijpolitieke issues, eigen beleggingsfonds en spaarbank en 'export' van protestantse vakbeweging naar Noord-Amerika onderstrepen dat het CNV op uiteenlopende terreinen de ambitie van een brede vakbeweging trachtte waar te maken. 'Laat uw doel hervorming zijn!' sluit aan bij de internationale trend sinds de val van de Berlijnse Muur om tot een historische herwaardering van de christelijke vakbeweging in Europa te komen.

Jacques van Gerwen

Programma

Schoonheid na het Werk 2007

De Burcht

Henri Polaklaan 9
1018 CP Amsterdam
tel: 020-6241166
fax: 020-6237331
E-mail: vakmus@xs4all.nl
www.deburcht.org

Openingstijden

Dinsdag t/m Vrijdag 11 – 17 uur
Zondag 13 – 17 uur

Toegang museum

€ 2,50 – MJK Gratis

Lezingen

Aanvang steeds 14 uur in de Bondsraadzaal
Toegang € 5,- (m.u.v. de Limerick- workshop)

28 oktober De stelling van Amsterdam

Journalist Peter Schat spreekt over de geschiedenis en actuele betekenis van de *Stelling van Amsterdam*. De Stelling van Amsterdam was een verdedigingslinie, gelegen op 10 tot 15 kilometer rond het centrum van de stad. De stelling is 135 kilometer lang, bevat 42 forten en is aangelegd tussen 1880 en 1920. Onderdeel van de stelling is het pantserfort Pampus in de voormalige Zuiderzee. Primair was de Stelling van Amsterdam een waterlinie. In geval van vijandelijkheden zouden grote delen van het gebied rond Amsterdam onder water worden gezet. De Stelling van Amsterdam heeft nooit dienst gedaan, en door de opkomst van het vliegtuig verloor de stelling na de Eerste Wereldoorlog snel aan militaire betekenis. Hij bleef echter grotendeels behouden, en de militaire status werd pas in 1963 opgeheven. In 1996 is de Stelling van Amsterdam in zijn geheel op de UNESCO werelderfgoedlijst geplaatst. Peter Schat is redacteur van het Noordhollands Dagblad en bestuurslid van de Stichting Militair Erfgoed Groot-Amsterdam (MEGA).

18 november Limerick Workshop met Clothilde Gaugaud Parici

De Burcht organiseert i.s.m. met Clothilde Gaugaud Parici een workshop waarbij het leren maken van de ideale limerick centraal staat. In deze tijd van digitalisering en automatisering dreigt een oud handwerk als het zelf in elkaar zetten van een limerick het onderspit te delven tegenover het bombardement van de interactieve multimediale attracties waarmee de moderne mens zijn lege bestaan tracht op te vullen. Toch kan een fraai gecomponeerde limerick veel voldoening geven: het perfect samenvallen van inhoud, liefst van scabreuze aard, en het juiste limerick-rijmschema heeft altijd al de fantasie van de mens geprikkeld. In de workshop maakt u kennis met de grondregelen der kunst van het limericken, aan de hand van talloze fraaie voorbeelden wordt u gestimuleerd zelf aan de slag te gaan en uw (eerste?) schreden op het pad van limerickdichter te zetten. U zult versteld staan van de resultaten! De limerick ontstond op Ierse bruiloften en partijen. Elke gast voegde zingend een couplet toe, eindigend met de gezamenlijk gezongen zin 'Will you come up to Limerick?' In de loop der tijd is dit vijfregelige vers, dat in de eerste regel meestal een plaatsnaam bevat en vaak seksueel getint is, uitgegroeid tot het enfant terrible van de poëzie. Clothilde Gaugaud Parici stamt af van oude Nederlandse adel. In 1930 emigreerde haar grootvader vanwege een familieschandaal naar Frankrijk,

De Burcht op zondag

Onder de titel 'Schoonheid na het werk' organiseert de Burcht in 2007 een nieuwe reeks literair-culturele bijeenkomsten op de 'zachte uren' van de zondag. Deze uitdrukking heeft zijn oorsprong in de rijke historie van de arbeidersontwikkeling. De strijders voor de achturige werkdag hadden duidelijke ideeën over een regelmatige indeling van de dag: naast acht 'sterke uren' van arbeid, waren er acht 'diepe uren' van de rust en tenslotte acht 'zachte uren' voor ontspanning en ontwikkeling. De Burcht biedt een interessante invulling van die 'zachte uren'.

waar hij onder een schuilnaam een nieuw leven begon. Het berooide gezin reisde van hot naar her, kost en inwoning verdienend met entertainment. Grootvader schilderde, grootmoeder danste en Clothildes moeder was operazangeres. De adellijke appel valt niet ver van de boom: Clothilde is chansonnière, pianiste en dichteres.

Clothilde schreef in 2004 met *Van Hot naar Haar* een eigentijdse versie van het verschijnsel limerick. De gedichten in *Van Hot naar Haar* (Uitgeverij L.J.Veen) zijn geen platte rijmpjes. Op barokke wijze maakt Gaugaud gebruik van stijlvormen als intern rijm en alliteratie en ze verrast de lezer met onverwachte rijmwoorden en speelse associaties tussen plaatsnaam, personage en handeling. *Van Hot naar Haar* is vrijmoedig en pikant in drie categorieën: mild, medium en hot. Maar een indeling volgens die oplopende pittigheidgraad blijft volgens de auteur altijd een beetje 'nattevingerwerk'. Prijs € 7,50

25 november De eeuw van Jaap en Ischa Meier

Historicus Evelien Gans spreekt over Jaap en Ischa Meijer en hun betekenis voor de joodse geschiedenis in Nederland. Jaap Meijer (1912-1993), historicus, schreef een enorm oeuvre op het gebied van de 19e en 20e eeuwse joodse geschiedenis van Nederland. Tevens was hij de biograaf van Jacob Israël de Haan en schreef hij gedichten onder het pseudoniem Saul van Messel. Ischa Meijer (1943-1995) ontwikkelde zich tot een van de bekendste Nederlandse journalisten en veroverde achtereenvolgens de geschreven pers, de radio en de televisie. Daarnaast publiceerde hij het baanbrekende *Brief aan mijn moeder* (1974), schreef en speelde hij toneel, en ontwierp hij zijn eigen column *De dikke man*.

Het gezin Meijer – Jaap, Ischa met echtgenote respectievelijk moeder Liesje Meijer-Voet (1918-1993) – hadden eerst Westerbork en daarna de verschrikkingen van het concentratiekamp Bergen-Belsen overleefd. Na de oorlog werden nog twee kinderen geboren. Maar de erfenis van zowol voor als tijdens de oorlog haalde hen in. De gezinsverhoudingen ontwikkelden zich van problematisch tot rampzalig en eindigden, onder meer, in een levenslange breuk tussen vader en zoon.

Evelien Gans is bijzonder hoogleraar Hedendaags Jodendom: zijn geschiedenis en zijn cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Ook is zij als onderzoeker werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD). Zij publiceerde eerder o.a. *De kleine verschillen die het leven uitmaken. Een historische studie naar joodse sociaal-democraten en socialistisch-zionisten in Nederland* (1999) en *Gojse nijd & joods narcisme* (1994).

9 december De joodse migratie naar de Nieuwe Wereld in de 17e eeuw

Tegelijk met de verdrijving van joden uit Spanje en Portugal hebben diezelfde landen de aanzet gegeven tot de ontdekking van de zeewegen naar de Nieuwe Wereld. De handelsposten die daar werden gesticht boden mogelijkheden voor joden en 'crypto-joden' (onder dwang bekeerde joden) om ver verwijderd van het vijandige Europa een nieuw bestaan op te bouwen. De Republiek der Verenigde Nederlanden heeft daarbij een cruciale rol vervuld als bruggenhoofd en als promotor van religieuze tolerantie. Historicus Daniël Metz spreekt over de rol van de Nederlanden bij de vroegste vestiging van joden op het Amerikaanse continent en behandelt zodoende de geschiedenis van de joodse gemeenschappen van Nederlands-Brazilië, Suriname, Curaçao en Nieuw Amsterdam (het huidige New York).

Muziek

De muziekvoorstellingen beginnen altijd op zondagmiddag om 14.00 uur en worden georganiseerd in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam (tenzij anders vermeld). Voor de ensembles van het Conservatorium van Amsterdam is de toegang € 2,50 – en gratis met MJK. Voor de andere ensembles staan de prijzen erbij vermeld. Bij het ter perse gaan van deze folder waren alle ensembles en alle programma's nog niet bekend: voor inlichtingen kunt u t.z.t. contact opnemen met de Burcht (020-6241166). Voor alle concerten geldt: reserveren gewenst.

14 oktober - 14.00 uur **Conservatorium van Amsterdam Brass Ensemble**
Het CVA Brass Ensemble o.l.v. Raymond Munnecom speelt werken van Brahms, Dvorak, Mascagni, Händel, Koetsier en Hazell.
Entree € 2,50 • MJK Gratis • Reserveren gewenst

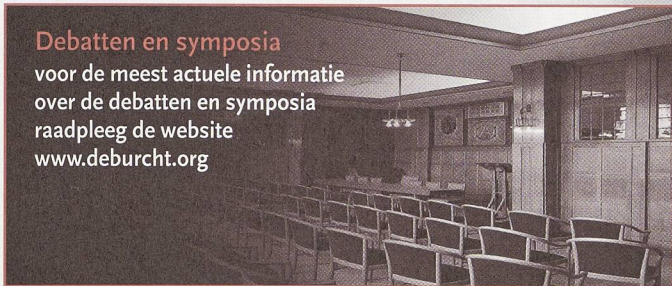
11 november - 14.00 uur **Trio Divertente**
Het Trio Divertente, bestaande uit studenten van het Amsterdamse conservatorium: Marjolein de Roos (klarinet), Jerzy Walczak (cello) en Mayumi Eguro (fortepiano), voert een programma uit met werken van C.P.E. Bach, A. Eder en L. van Beethoven.
Prijzen € 2,50 • MJK Gratis • Reserveren gewenst

2 december Nachten van Istanbul

Joods-Oriëntaalse muziek uit het Ottomaanse Rijk (deel 2)
Na de verdrijving van de Joden van het Iberisch schiereiland na 1492 vestigden zich vele gevluchte Joden in het Ottomaanse rijk, o.a. in Istanbul. Hun rijke muziekcultuur vermengde zich met de Arabische, Slavische en Turkse muziektradities en zo ontstond een specifiek Joods-Oriëntaalse muziek. In 2006 trad L'Chayim met veel succes op in de Burcht met een programma onder de titel *Nachten van Istanbul*. Dit jaar het vervolg met meer muziek uit het Ottomaanse rijk en ook met een groter aandeel zang: een uniek programma dat nog nooit eerder in Nederland is uitgevoerd.
Prijzen € 15,- • Organisatie De Burcht

16 december Ensemble Conservatorium van Amsterdam**Debatten en symposia**

voor de meest actuele informatie
over de debatten en symposia
raadpleeg de website
www.deburcht.org

Stadswandelingen

De wandelingen beginnen steeds om 14.00 uur. Prijs stadswandeling € 8,- : gaarne vooraf reserveren!
Op aanvraag is ook een stadswandeling op een andere datum mogelijk: inlichtingen bij de Burcht (Jos Baars 020-6241166).

Data debatten en symposia najaar 2007

17 oktober • 14 – 17 uur	Symposium	Expertmeeting Verantwoordelijkheidsverdeling Sociale Zekerheid
7 november • 14 – 17 uur	Symposium	Participatietop
14 november • 20 – 22 uur	Debat	Hete Hangijzers 2008
15 november • 14 – 17 uur	Symposium	Afsluiting Leergangen Sociale Innovatie
12 december • 20 – 22 uur	Debat	Verhalen rond de stoofpot

De toegang voor zowel de debatten als symposia is gratis.

7 oktober Het Vondelpark – villa's en flaneren

Een wandeling door en rond het park; met aandacht voor de aanleg en de ideeën erachter, de villa's aan de rand en andere bijzondere gebouwen als het huidige Filmmuseum en de Vondelkerk. Ook het door hemzelf ontworpen woonhuis van Pierre Cuypers komt aan bod, evenals andere bebouwing van zijn hand aan de rand van het park. En tenslotte lopen we door enkele luxe woonstraten van de Vondelparkbuurt, een negentiende eeuwse stadsuitbreiding voor de Amsterdamse elite.
Startpunt: **ingang Vondelpark aan de Stadhouderskade**
Gids: **Vincent Rottier**
Deelname € 8,- • Reserveren gewenst

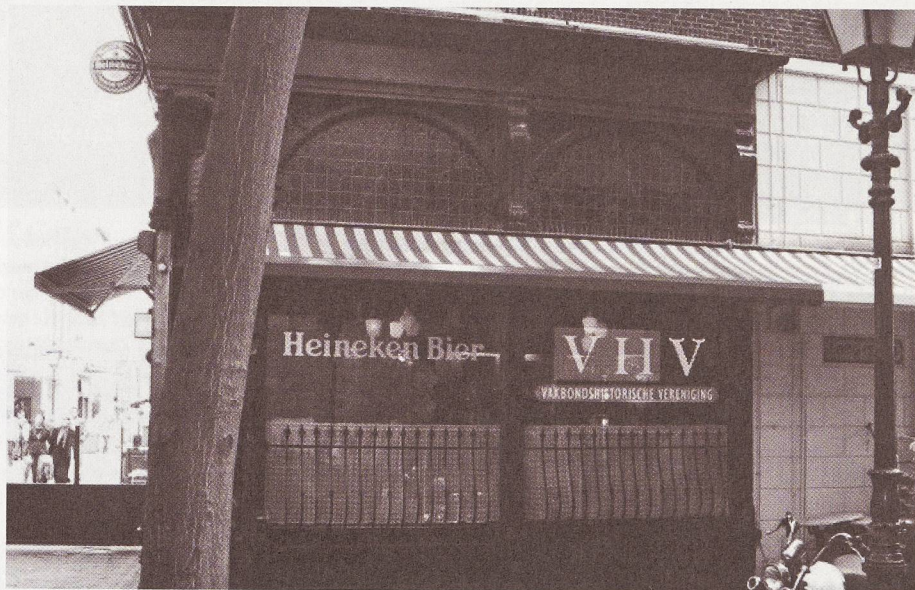
Vakbondsthemacafé

Op vrijdagavond 26 oktober, aanvang 8 uur, koffie vanaf half acht, is er weer een vakbondsthemacafé in het vakbondsmuseum, de Burcht te Amsterdam met als onderwerp 'Het ontslagrecht'.

Deze bijeenkomst organiseert de VHV samen met FNV Bondgenoten en de PvdA afd. Amsterdam. Redacteur van de VHV-Nieuwsbrief Jeroen Sprenger geeft een kort historisch overzicht.

Bij het ter perse gaan van dit blad zijn de overige inleiders nog niet bekend.

Nadere informatie kunt u krijgen bij:
 Willem de Vrind
 E-mail: wmdevrind@tiscali.nl
 tel.: 020-6404107

Colofon

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting FNV-pers te Amsterdam in opdracht van de VHV en verschijnt vier keer per jaar.

20e jaargang, nr. 3, oktober 2007

Redactie: Jacques van Gerwen
 Harry Peer
 Jeroen Sprenger
 Piet de Vreede
 Eric-Jan Weterings
 (eindredactie,
 tel. 0118 - 635509 of
 06 - 16787036)
 Wim de Vrind
 (redactiesecretaris,
 tel. 020 - 640 41 07)

Redactieadres: Burgemeester
 Dregmansstraat 3
 4335 BG Middelburg
 tel. 0118 - 635509 of
 06 - 16787036
ej.weterings@planet.nl

**Secretariaats-
 adres VHV:** Henri Polaklaan 9
 1018 CP Amsterdam
 tel. 020 - 624 11 66

Internet www.vakbondshistorie.nl

Vormgeving: ACI Ontwerpstudio
 Amsterdam

Druk: ACI Offsetdrukkerij
 Amsterdam

ISSN 1384-7457

Ledenbijeenkomst

Eerder ontving u een uitnodiging voor de Ledenbijeenkomst op zaterdag 27 oktober aanstaande in het vakbondsmuseum De Burcht. Deze bijeenkomst staat al een beetje in het teken van het 25 jarig bestaan van de VHV.

Bij het tienjarig bestaan van onze vereniging werd het boek *Collectief Geregeld. Uit de geschiedenis van de CAO* uitgegeven. Pessimisten twijfelden toen aan het voortbestaan van de collectieve arbeidsovereenkomst. Twee inleiders schetsen de recente geschiedenis van de CAO, die nog steeds een belangrijke plaats inneemt in de activiteit van de vakbonden.

Ledenraadsvergadering

Aansluitend aan de lunch na de Ledenbijeenkomst wordt de Ledenraadsvergadering gehouden. De LR-leden ontvingen eind september een uitnodiging en agenda.

